

การศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ
การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาภูมิจังหวัดมหาสารคาม

A Study of School Administrators Leadership in the Digital Age Affecting
the Academic Administration Effectiveness in the Educational Opportunity
Expansion Schools under Mukdahan Primary Educational Service Area Office

ARTICLE INFO

Article history:

Received 4 May 2024

Revised 9 June 2024

Accepted 5 August 2024

Available Online 29 August 2024

ศุภกร ไวยะวัน^{1*}, ปาริชา มารี เคน² และ สุพจน์ ดวงเนตร³

Supakorn Waiyawan^{1*}, Parisha Marie Cain², Supot Duangnet³

ABSTRACT

This research purposes were to 1) study school administrators' leadership in the digital age and the effectiveness of academic administration, 2) study academic administration in the schools, 3) study the relationship between school administrators' leadership and the effectiveness of academic administration in those schools, and 4) study the guidelines for development of school administrators' leadership. The research divided into 2 steps, step 1 the sample consisted of 274 school administrators and teachers. Step 2, the informant group consisted of 7 experts which using purposive sampling method. The first step research tool used a five-level rating scale questionnaire, the second step used the Semi-structured Interview. The discrimination of the school administrators' leadership questionnaires index was between 0.557-0.886 and its reliability was at 0.978. The discrimination of academic administration questionnaires was between 0.549-0.891. The reliability was at 0.98 and the Index of item objective congruence: IOC was between .80-1.00. The research statistics used percentage, mean, standard deviation, Pearson's product-moment correlation and Stepwise Multiple Regression Analysis and the qualitative data analysis was content analysis.

The results of the research showed that: 1) The school administrators' leadership were at the high level. 2) The Effectiveness of Academic Administration in those schools were at the high level. 3) The school administrators' leadership and the Effectiveness of Academic Administration in the school were high positively related at .01 level of significance. 4) There were 4 aspects of the school administrators'

¹ หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ ประเทศไทย
M.Ed. (Educational Administration), Faculty of Education and Educational Innovation, Kalasin University, Thailand.

² รองศาสตราจารย์ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ ประเทศไทย
Associate Professor, Public Administration, Faculty of Liberal Arts, Kalasin University, Thailand.

³ อาจารย์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ ประเทศไทย
Lecturer, Faculty of Education and Educational Innovation, Kalasin University, Thailand.

*Corresponding author; e-Mail address: waiyawan.01@gmail.com

leadership guidelines for development; Professional Development aspect; the communication technology and computer technology vision for educational institutions should be promoted continuously. Technology using atmosphere and culture aspect; the dynamic digital learning preservation should be promoted such as the learners accessed the knowledge everywhere. According to the school administrators' digital literacy aspect; the information should be published to the stakeholders comfortably. According to the teachers' innovation skills improvement; the teachers and staffs' ICT competency for learning innovations production and adaptation should be promoted.

KEYWORDS: LEADERSHIP / DIGITAL / EFFECTIVENESS OF ACADEMIC ADMINISTRATION

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล 2) ศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ 4) ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ 5) ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี การวิจัยแบ่งเป็น 2 ระยะคือ ระยะที่ 1 ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล และระดับการบริหารงานวิชาการ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 274 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้แบบสอบถามภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สันและการถดถอยพหุคูณที่ละขั้นตอน ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงาน กลุ่มผู้ให้ข้อมูล เป็นผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับที่สูง ($r=.987$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลด้านการพัฒนาวิชาชีพ ด้านความสามารถในการสื่อสารด้านดิจิทัลของผู้บริหาร ด้านการพัฒนาครูให้มีทักษะการเรียนรู้ในการสร้างสรรค์นวัตกรรม และด้านการสร้างวัฒนธรรมและบรรยากาศในการใช้เทคโนโลยี ร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ได้ร้อยละ 93.30 ($R^2=.933$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 5) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี ประกอบด้วย ด้านการพัฒนาวิชาชีพ ควรมีการส่งเสริมการฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาให้มีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีการสื่อสารและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์อย่างต่อเนื่องสอดคล้องด้านการสร้างวัฒนธรรมและบรรยากาศในการใช้เทคโนโลยี ควรส่งเสริม และรักชาววัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลที่เป็นพลวัตโดยจัดและส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการเรียนรู้ดังกล่าวอย่างทั่วถึง ด้านความสามารถในการสื่อสารด้านดิจิทัลของผู้บริหาร ควรให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียผ่านทางอุปกรณ์ต่าง ๆ ได้ตลอดเวลา ด้านการพัฒนาครูให้มีทักษะการเรียนรู้ในการสร้างสรรค์นวัตกรรม ควรส่งเสริมครู บุคลากรทุกคนในสถานศึกษาให้นำความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีการสื่อสารและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีต่าง ๆ มาสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ในการจัดการเรียนรู้

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ / ยุคดิจิทัล / ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุขในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 การจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนาด้านความรู้และคุณธรรมจึงมีความสำคัญ เพราะเป็นแนวทางในการพัฒนาเยาวชนของชาติ เข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 เพื่อส่งเสริมผู้เรียนมีคุณธรรมรักความเป็นไทย มีทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทย และพลโลกได้อย่างแท้จริง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้กำหนดลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาด้านแบบไว้ประการหนึ่ง ได้แก่ ต้องมีความเป็นผู้นำทางวิชาการและใช้คำภาษาอังกฤษว่า Instructional leadership พร้อมกับขยายความว่า เป็นผู้ที่ต้องให้ความสำคัญกับการส่งเสริม และสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการวางแผนนโยบายและยุทธศาสตร์เพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ของสถานศึกษาอย่างชัดเจนเป็นผู้สร้างพลังความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ รวมทั้งในโลกยุคปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้านอย่างรวดเร็วและมีการแข่งขันที่รุนแรงองค์กรต่าง ๆ จะต้องปรับตัวให้ทันกับสถานการณ์ที่ดำเนินไป การขับเคลื่อนองค์กรต้องอาศัยการมีผู้นำที่ดีและเก่งมีความรู้ มีความสามารถ มีวิสัยทัศน์ในการกำหนดทิศทางขององค์กร เพื่อให้ทีมงานผู้ตามเป็นผู้ที่เดินอยู่ในทิศทางที่ผู้นำกำหนด (วิโรจน์ สารรัตน์, 2562) ผู้บริหารยังต้องเป็นผู้ที่มีความตระหนักและเห็นความสำคัญของงานวิชาการอยู่เสมอ เป็นผู้บริหารการศึกษาที่เป็นผู้นำทางวิชาการอย่างแท้จริง การศึกษาจึงจะเจริญก้าวหน้า (ธีระ รุญเจริญ, 2564) บทบาทความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญต่อความสำเร็จโดยตรงของสถานศึกษา กล่าวคือจะต้องเป็นผู้มีภาวะผู้นำทางวิชาการที่ดี มีความพร้อมในการปฏิบัติตนรวมทั้งแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์อยู่เสมอ

การบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจที่สำคัญของการบริหารโรงเรียนตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ถือเป็นงานที่มีความสำคัญที่สุด เป็นหัวใจของการจัดการศึกษา ซึ่งทั้ง ผู้บริหารโรงเรียน คณะครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ต้องมีความรู้ความเข้าใจให้ความสำคัญและ มีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดแนวทางปฏิบัติ การประเมินผล และการปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562)

จุดเน้นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม พ.ศ. 2566 ส่งเสริม สนับสนุน สถานศึกษาให้มีความปลอดภัยต่อผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา เป็นสถานศึกษาที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของในหลวงรัชกาลที่ 10 และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา พัฒนารูปแบบและมาตรฐานการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานและบริบทท้องถิ่นเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และทักษะที่จำเป็นต่ออนาคตในศตวรรษที่ 21 เพิ่มโอกาส ความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำ ให้ผู้เรียนทุกคนได้รับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความเชี่ยวชาญในการจัดการศึกษาที่มุ่งพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน พัฒนาระบบการเรียนการสอนด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) พัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษานิเทศ กำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษา พัฒนาระบบบริหารจัดการศึกษา หลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ โดยบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น พัฒนาระบบการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล เหมาะสมกับบริบทบุคลากรสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม ให้มีสมรรถนะตามมาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิชาชีพ ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษานำผลการประเมิน RT หรือ NT หรือ O-NET หรือผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนอื่น ๆ ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และในปีการศึกษา 2565 พบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 51.48 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 37.48 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 35.07 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 35.88 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 47.02 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 29.04 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 21.38 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 25.83 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม, 2565)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ทั้งนี้ผลของการวิจัยจะเกิดประโยชน์ เกิดผลดีต่อการจัดการเรียนการสอนของครู และการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
4. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
5. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

วิธีการวิจัย

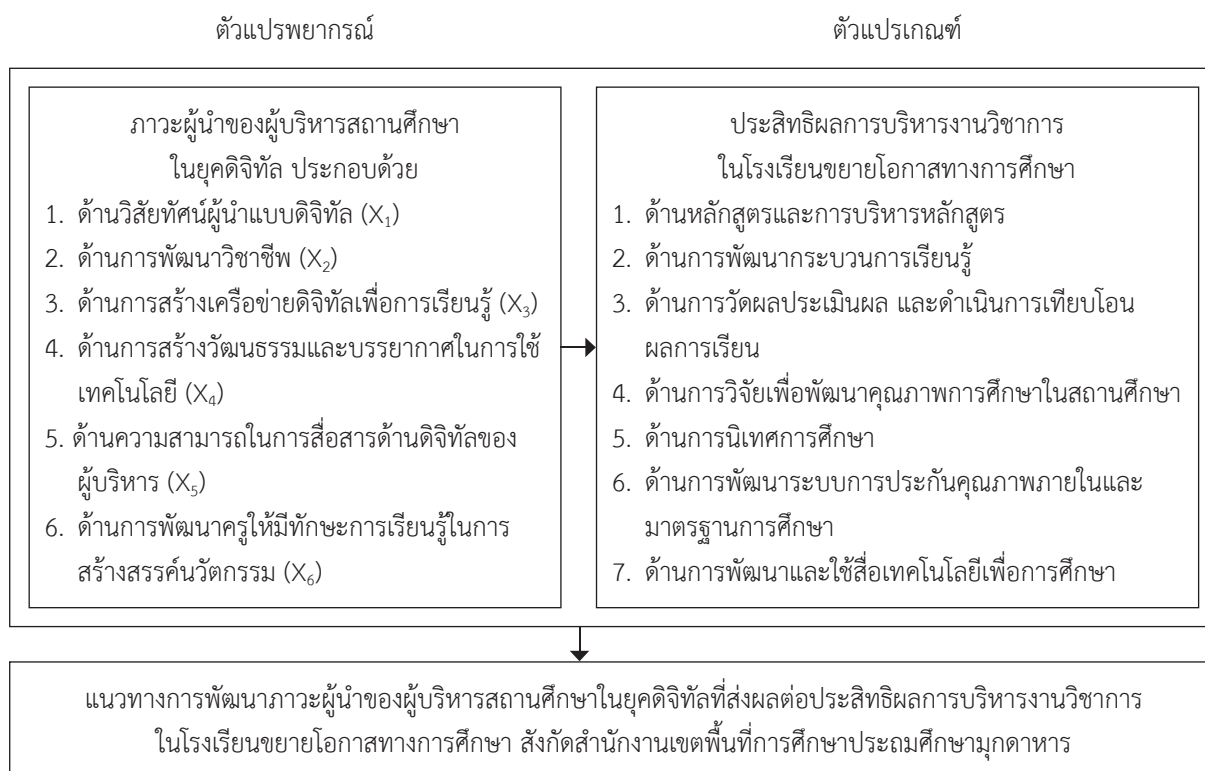
การวิจัยแบ่งเป็น 2 ระยะคือ

ระยะที่ 1 ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล และระดับการบริหารงานวิชาการ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 274 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้แบบสอบถามภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สันและการถดถอยพหุคูณที่ละขั้นตอน แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบบสอบถามภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.557-0.886 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.978 แบบสอบถามการบริหารงานวิชาการ ค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.549-0.891 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.980 และค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (IOC) อยู่ระหว่าง 0.80-1.00 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สันและการถดถอยพหุคูณที่ละขั้นตอน

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงาน กลุ่มผู้ให้ข้อมูล เป็นผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

กรอบแนวคิด

จากการศึกษากรอบแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยศึกษาจากแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดดังนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ระยะที่ 1

1. แบบสอบถามภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวง โดยผู้วิจัยได้กำหนดโครงสร้างของแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ตำแหน่ง ประสบการณ์ และขนาดสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล 6 ด้าน ลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามรูปแบบของ Likert's Scale ซึ่งจะมีให้เลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียว

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ จำนวน 7 ด้าน ลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามรูปแบบของ Likert's Scale ซึ่งจะมีให้เลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียว

ระยะที่ 2

ผู้วิจัยใช้เครื่องมือสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวง โดยการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ และคัดเลือกประเด็นจากการศึกษาในตอนต้น มาเป็นกรอบในการสร้างแบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

1. ผู้วิจัยศึกษาวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์จากหนังสือการวิจัยการศึกษาและ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. นำองค์ประกอบของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการที่ได้จากการวิเคราะห์ที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุดในแต่ละด้านในระยะที่ 1 มาเป็นกรอบในการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

3. สร้างแบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ประกอบด้วย 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ และ ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวง
4. นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อให้คำแนะนำแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข
5. นำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้ง แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง
6. จัดทำแบบสัมภาษณ์ฉบับจริง เพื่อนำไปสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ระยะที่ 1 การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยเสนอคำร้องต่อ คณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ทำหนังสือเพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการส่งลิงก์แบบสอบถามที่สร้างด้วย Google form ไปยังโรงเรียนของตัวอย่าง อย่างที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนจำนวน 274 คน และขอความอนุเคราะห์จากผู้ตอบแบบสอบถามให้ตอบกลับคืนมายังผู้วิจัยภายใน 2 สัปดาห์นับจากวันที่ได้รับลิงก์แบบสอบถาม โดยเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 14-26 สิงหาคม พ.ศ. 2566
3. ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมาทั้งหมด 274 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

ระยะที่ 2 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ผู้วิจัยมีขั้นตอนและวิธีการตามลำดับ ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากมหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลัก นัดหมาย วัน เวลา ในการให้สัมภาษณ์
2. เมื่อถึงวันเวลานัดหมาย ผู้วิจัยเดินทางไปสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยมีเอกสารประกอบการสัมภาษณ์ และแบบสัมภาษณ์อย่างละ 1 ฉบับ ให้แก่ผู้ให้ข้อมูลหลัก และผู้วิจัยทำการจดบันทึกพร้อมบันทึกเสียงสัมภาษณ์
3. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ทั้งหมดมาดำเนินการโดยนำข้อมูลมาเรียบเรียงตามความถี่ของแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวง วิเคราะห์โดยใช้ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. ศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวง วิเคราะห์โดยใช้ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวง วิเคราะห์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน
4. ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวง วิเคราะห์โดยใช้การถดถอยพหุคูณแต่ละขั้นตอน
5. ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวง วิเคราะห์โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มุกดาหาร

ตารางที่ 1 ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามุกดาหาร โดยรวมและรายด้าน

ด้านที่	ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล	ระดับภาวะผู้นำ		การแปลผล
		$\bar{X}$	S.D.	
1	ด้านวิสัยทัศน์ผู้นำแบบดิจิทัล	3.96	0.53	มาก
2	ด้านการพัฒนาวิชาชีพ	3.99	0.52	มาก
3	ด้านการสร้างเครือข่ายดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้	3.84	0.73	มาก
4	ด้านการสร้างวัฒนธรรมและบรรยากาศในการใช้เทคโนโลยี	3.87	0.66	มาก
5	ด้านความสามารถในการสื่อสารด้านดิจิทัลของผู้บริหาร	3.92	0.54	มาก
6	ด้านการพัฒนาครูให้มีทักษะการเรียนรู้ในการสร้างสรรค์นวัตกรรม	3.86	0.71	มาก
รวม		3.91	0.52	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มุกดาหาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา มุกดาหาร

ตารางที่ 2 ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา มุกดาหาร โดยรวมและรายด้าน

ด้านที่	ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ	ระดับการปฏิบัติ		การแปลผล
		$\bar{X}$	S.D.	
1	ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร	3.99	0.53	มาก
2	ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	3.97	0.59	มาก
3	ด้านการวัดผลประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	3.86	0.69	มาก
4	ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	3.89	0.66	มาก
5	ด้านการนิเทศการศึกษา	3.93	0.58	มาก
6	ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	3.84	0.72	มาก
7	ด้านการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	3.96	0.57	มาก
รวม		3.91	0.51	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มุกดาหาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวงเขตการศึกษา

ตารางที่ 3 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวงเขตการศึกษา

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในยุคดิจิทัล	ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ						
	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	Y
X ₁	1						.906**
X ₂	.982**	1					.921**
X ₃	.670**	.668**	1				.792**
X ₄	.778**	.768**	.588**	1			.869**
X ₅	.685**	.672**	.560**	.664**	1		.805**
X ₆	.703**	.697**	.504**	.696**	.604**	1	.827**
X							.987**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล กับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวงเขตการศึกษา มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับที่สูง ($r=.987^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ผลการศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวงเขตการศึกษา

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวงเขตการศึกษา โดยทดสอบความแตกต่างของค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย เมื่อเพิ่มตัวแปรอิสระทีละตัว

ตัวแปรอิสระ	R	R ²	Adjusted R ²	Std.E.
X ₂	.904	.817	.816	.22
X ₂ X ₅	.942	.888	.887	.17
X ₂ X ₅ X ₆	.960	.922	.921	.14
X ₂ X ₅ X ₆ X ₄	.944	.933	.932	.13

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (R²) เมื่อนำตัวแปรอิสระใส่เข้าไปในสมการจะมีการเปลี่ยนแปลงไป ทำให้ค่าร้อยละของการพยากรณ์เปลี่ยนแปลงไปด้วย โดยพบว่า เมื่อใส่ตัวแปรด้านการพัฒนาวิชาชีพ (X₂) เพียงตัวเดียวเข้าไป สมการจะมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณเท่ากับ .904 มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เกิดขึ้นร้อยละ 81.70 (R²=.817) และเมื่อใส่ตัวแปรด้านความสามารถในการสื่อสารด้านดิจิทัลของผู้บริหาร (X₅) เข้าไปในสมการจะมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณเท่ากับ .942 มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เกิดขึ้นร้อยละ 88.80 (R²=.880) และเมื่อใส่ตัวแปรด้านการพัฒนาครูให้มีทักษะการเรียนรู้ในการสร้างสรรค์นวัตกรรม (X₆) เข้าไปในสมการจะมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณเท่ากับ .960 มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์

เกิดขึ้นร้อยละ 92.20 ($R^2=.922$) และเมื่อใส่ตัวแปรด้านการสร้างวัฒนธรรมและบรรยากาศในการใช้เทคโนโลยี (X_4) เข้าไปในสมการจะมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณเท่ากับ .944 มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เกิดขึ้นร้อยละ 93.30 ($R^2=.933$) ซึ่งเป็นค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ที่สูงสุดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม ด้วยวิธี Stepwise

ตัวแปรพยากรณ์	a	B	Beta	t	Sig.	Tolerance	VIF
X_2	.108	.428	.440	16.11**	.000	0.755	1.325
X_5		.241	.256	11.27**	.000	0.803	1.246
X_6		.158	.220	9.25**	.000	0.914	1.094
X_4		.140	.180	6.65**	.000	0.997	1.003

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของ ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามมากที่สุดคือ ด้านการพัฒนาวิชาชีพ (X_2) $B=.428$ ด้านความสามารถในการสื่อสารด้านดิจิทัลของผู้บริหาร (X_5) $B=.241$ ด้านการพัฒนาครูให้มีทักษะการเรียนรู้ในการสร้างสรรค์นวัตกรรม (X_6) $B=.158$ และด้านการสร้างวัฒนธรรมและบรรยากาศในการใช้เทคโนโลยี (X_4) $B=.140$ ตามลำดับ และมีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรพยากรณ์ในรูปของคะแนนมาตรฐาน (Beta) เท่ากับ .440 , .256, .220, และ .180 ตามลำดับ และค่า Tolerance มีค่าเข้าใกล้ 1 และค่า VIF ไม่เกิน 10 แสดงว่าตัวแปรอิสระทุกตัวมีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระอื่น ๆ ในระดับต่ำ สรุปได้ว่าตัวแปรอิสระทุกตัวเป็นอิสระจากกัน และมีค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (a) เท่ากับ .108

สรุปผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลโดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก
3. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับที่สูง ($r=.987$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลด้านการพัฒนาวิชาชีพ (X_2) ด้านความสามารถในการสื่อสารด้านดิจิทัลของผู้บริหาร (X_5) ด้านการพัฒนาครูให้มีทักษะการเรียนรู้ในการสร้างสรรค์นวัตกรรม (X_6) และด้านการสร้างวัฒนธรรมและบรรยากาศในการใช้เทคโนโลยี (X_4) ร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ได้ร้อยละ 93.30 ($R^2=.933$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และค่า Tolerance มีค่าเข้าใกล้ 1 และค่า VIF ไม่เกิน 10 แสดงว่าตัวแปรอิสระทุกตัวมีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระอื่น ๆ ในระดับต่ำ สรุปได้ว่าตัวแปรอิสระทุกตัวเป็นอิสระจากกัน
5. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม ประกอบด้วย ด้านการพัฒนาวิชาชีพ ควรมีการส่งเสริมการฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาให้มีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีการสื่อสารและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ด้านการสร้างวัฒนธรรมและบรรยากาศในการใช้เทคโนโลยี ควรส่งเสริม

และรักษาวัฒนธรรมการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลที่เป็นพลวัต โดยจัดและส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการเรียนรู้ดังกล่าวอย่างทั่วถึง ด้านความสามารถในการสื่อสารด้านดิจิทัลของผู้บริหาร ควรให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียผ่านทางอุปกรณ์ต่าง ๆ ได้ตลอดเวลา ด้านการพัฒนาครูให้มีทักษะการเรียนรู้ในการสร้างสรรค์นวัตกรรม ควรส่งเสริมสนับสนุนสร้างแรงจูงใจ ครู บุคลากรทุกคนในสถานศึกษาให้นำความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีการสื่อสารและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่สถานศึกษาจัดให้มาสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ในการจัดการเรียนการสอนหรือการปฏิบัติงาน

อภิปรายผล

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย คือ ด้านการพัฒนาวิชาชีพ รองลงมาคือ ด้านวิสัยทัศน์ผู้นำแบบดิจิทัล ด้านความสามารถในการสื่อสารด้านดิจิทัลของผู้บริหาร ด้านการสร้างวัฒนธรรมและบรรยากาศในการใช้เทคโนโลยี ด้านการพัฒนาครูให้มีทักษะการเรียนรู้ในการสร้างสรรค์นวัตกรรม และด้านการสร้างเครือข่ายดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลสำคัญที่ผู้ขับเคลื่อนการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัล สถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำในด้านวิสัยทัศน์ผู้นำแบบดิจิทัล ที่สามารถสร้างวัฒนธรรม บรรยากาศ และเครือข่ายการเรียนรู้ทางวิชาการในสถานศึกษา โดยใช้เทคโนโลยี และเป็นผู้นำในการนำเสนอหรือการประชาสัมพันธ์เรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาในเชิงบวกผ่านสื่อดิจิทัล ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อัญสิขิา แสนภูมิ (2565) ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในยุค 4.0 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในยุค 4.0 และประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปวีณา บุทธิจักร (2564) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ผลการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน อยู่ในระดับมาก

2. ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อ ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน และด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพรมีการวางแผนงานวิชาการ โดยกำหนดวัตถุประสงค์ และวิธีการหรือแนวปฏิบัติของงานวิชาการให้บรรลุเป้าหมาย จัดทำระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิชาการ พัฒนาคุณภาพของการศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในทุก ๆ ด้านให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน ตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ พัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ส่งเสริมการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ดำเนินการแนะแนวที่เกี่ยวข้องกับด้านการศึกษาต่อการอาชีพ สังคมและส่วนตัว อย่างเป็นระบบและมีคุณภาพ มีการดำเนินการด้านการวัดผล ประเมินผลการเรียนและงานทะเบียน นักเรียน ลุล่วงไปได้ด้วยดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ จรัสรักรัษอารยะธรรม (2562) ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดลงมา 3 อันดับ ได้แก่ 1) การพัฒนาระบบการเรียนรู้อ 2) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา และ 3) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาและค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัสมา อัครภูมิ (2564) ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหาร

งานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอำนาจเจริญ ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอำนาจเจริญโดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหมากุดหาร มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับที่สูง ($r=.987^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในการทำงานใดก็ตามถ้าผู้บังคับบัญชา ซึ่งในที่นี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีวิสัยทัศน์และอุดมการณ์ด้านวิชาการ กว้างไกลทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัลให้บรรลุเป้าหมายมีความสามารถในการวางแผน นโยบาย และอนาคตของสถานศึกษา บริหารจัดการหลักสูตรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ปรับปรุงดูแลคุณภาพหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพอยู่เสมอ เปิดโอกาสให้บุคคลเข้ามามีส่วนร่วมคิดร่วมทำร่วมรับผิดชอบ วิเคราะห์ ตัดสินใจ และการตัดสินใจแก้ไขปัญหาได้เป็นอย่างดี มีทักษะการคิดอย่างสร้างสรรค์ มีทักษะและกล้าที่จะพัฒนาให้ งานนั้น ๆ สามารถติดต่อสื่อสารและนำเทคโนโลยีมาให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารจัดการสถานศึกษา และพัฒนาให้ครูนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสถานศึกษา ย่อมส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปวีณา บุทธิจักร (2564) ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ผลการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤตนันท์ ลักษณะนันท์ (2562) ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับมาก เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่าง ภาวะผู้นำรายด้านกับการบริหารงานวิชาการในภาพรวม พบว่า ภาวะผู้นำมีความสัมพันธ์กับ การบริหารงานวิชาการในทุกด้าน โดยภาวะผู้นำแบบมอบหมายงานให้ทำมีความสัมพันธ์เชิงบวก กับการบริหารงานวิชาการมากกว่าภาวะผู้นำด้านอื่น ๆ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหมากุดหาร มีข้อเสนอแนะดังนี้

1.1 ด้านการพัฒนาวิชาชีพ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการสร้างเกณฑ์มาตรฐานวิชาการและดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย

1.2 ด้านการสร้างวัฒนธรรมและบรรยากาศในการใช้เทคโนโลยี ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการส่งเสริมการฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาให้มีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีการสื่อสารและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ (ICT) อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

1.3 ด้านความสามารถในการสื่อสารด้านดิจิทัลของผู้บริหาร ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับครูผู้เรียนหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในเวลาจริงผ่านอุปกรณ์ที่หลากหลายและไม่เป็นการสื่อสารทางเดียวหรือสองทาง

1.4 ด้านการพัฒนาครูให้มีทักษะการเรียนรู้ในการสร้างสรรค์นวัตกรรม ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการเชื่อมโยงความรู้และประสบการณ์สู่กระบวนการคิดในสิ่งที่แปลกใหม่ สร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ และพัฒนาต่อยอดเพื่อนำมาใช้ในการบริหาร เปิดโอกาสให้บุคลากรมีอิสระทางความคิดในการสร้างสรรค์และพัฒนางานใหม่ ๆ อยู่เสมอ

2. จากผลการศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหมากุดหาร พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน แต่ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษามีข้อเสนอแนะดังนี้

2.1 ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร สถานศึกษาควรส่งเสริมการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเพื่อพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาควรมีการพัฒนาการประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร

2.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ สถานศึกษาควรส่งเสริมการวิเคราะห์หลักสูตรและจัดทำแผนการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นเป็นสำคัญ สถานศึกษาควรมีการพัฒนาการใช้สื่อเทคโนโลยีและสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

2.3 ด้านการวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน สถานศึกษาควรส่งเสริมการใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนที่มีคุณภาพและหลากหลาย สถานศึกษาควรมีการพัฒนาการจัดการวิเคราะห์การวัดผลประเมินผลเพื่อนำไปแก้ไขปรับปรุงใช้ในปีการศึกษาต่อไป

2.4 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนา สถานศึกษาควรส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย สถานศึกษาควรมีการพัฒนาการดำเนินการประสานความร่วมมือในการศึกษาวิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนกับสถานศึกษา บุคคล ชุมชนหรือหน่วยงานอื่น ๆ

2.5 ด้านการนิเทศการศึกษา สถานศึกษาควรมีการส่งเสริมการจัดระบบการนิเทศภายในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับการนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่ สถานศึกษาควรพัฒนาการดำเนินการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนในรูปแบบหลากหลายและเหมาะสมกับสถานศึกษา

2.6 ด้านการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา สถานศึกษาควรส่งเสริมการสร้างระบบการทำงานที่เข้มแข็งเน้นการมีส่วนร่วมและนำผลการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอกไปใช้ในการวางแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป สถานศึกษาควรมีการพัฒนาการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องตามมาตรฐานการศึกษาชาติเอกลักษณ์ของสถานศึกษาไว้อย่างชัดเจนเหมาะสม

2.7 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา สถานศึกษาส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดหาและผลิตสื่อเทคโนโลยี เพื่อการเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษากับครูผู้สอน และผู้ปกครองหรือชุมชน สถานศึกษาควรมีการพัฒนาการประเมินผลการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลในกรอบแนวคิดการวิจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพูกาฬาร
2. ควรทำวิจัยเชิงคุณภาพ วิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนที่เป็นต้นแบบหรือโรงเรียนที่มีประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการสูง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพูกาฬาร
3. ควรศึกษาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพูกาฬาร

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. พริกหวานกราฟฟิค.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). *แผนยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการ*. กระทรวงศึกษาธิการ.
- กฤตนันท์ ลักษณะนันท์. (2562). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]*. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- กัสม่า อัครภูมิ. (2564). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดอำนาจเจริญ [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]*. มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- จรัส รักษ์อารยะธรรม. (2562). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานี เขต 2 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]*. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. (2562). *การบริหารงานวิชาการ*. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.

- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2549). *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS*. บิสซิเนสอาร์แอนด์ดี.
- ธีระ รุญเจริญ. (2564). *ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษา ยุคปฏิรูปการศึกษา*. ข้าวฟ่าง.
- ปวีณา บุทธิจักร์. (2564). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. https://gsmis.snru.ac.th/e-thesis/thesis_detail?r=62421229122
- วีโรจน์ สารรัตน์. (2562). *ภาวะผู้นำสำหรับศตวรรษที่ 21*. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์*, 20(1), 261-271.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวง. (2565). *สารสนเทศทางการศึกษา ปีการศึกษา 2564*. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพวง.
- อัญสิขิา แสนภูมิ. (2565). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในยุค 4.0 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. https://gsmis.snru.ac.th/e-thesis/thesis_detail?r=62421229204